

Baví mě klid, zdraví, užívání si všeho...

DOKONČENÍ ZE STRANY 1

Vybavíte si emoci, kterou ve vás prateřin příběh napoprvé vyvolal? Šestnáctiletá slečna se v roce 1945 zamiluje do amerického vojáka, lásku udrží do doby své plnoletosti a v osmnácti pak navždy vymění šumavskou Volyni za USA...

Věřin příběh ve mně vyvolal zvědavost a fascinaci. Když jsem byla malinká, za minulého režimu, prohlížela jsem s údivem pohlednice od Věry a jejího bratra Mírka, který cestoval po celém světě. Tam někde se zrodil můj zájem o cestování a poznávání. Později ve mně příběhy vyvolávaly spíš obavu a tajemno, protože Věřin osud nebyl jednoduchý, přivádala se do pohřebního ústavu. Od mala slyšela o nemoci, smrti, pohřebnictví a válečném výbuchu mi nepřišlo moc veselé. Na druhou stranu mne to naučilo umět žít skromně a vážit si mála, uvědomit si, co všechno máme. Také mě fascinovalo louskat tetin rozhovor z amerického časopisu a slyšet o její skladatelské tvorbě.

Kdy jste přišla na to, že chcete na hudební tvorbu své prateřiny navázat?

A jakou cestu jste mezitím, než jste k tomuto rozhodnutí dospěla, urazila?

Už před mnoha lety mě lákalo se Věře nebo jejím dětem Davidovi a Yaně ozvat. Nenašla jsem však odvahu, asi proto, že jejich osudy ve mně vyvolávaly i strach. K potřebě rodinu (a nejen tu žijící v cizině) víc prozkoumat jsem došla před dvěma lety skrze období vlastních zdravotních potíží. Rozhodla jsem se je vyřešit »od píky«, tedy podívat se i hluboko do rodu, odkud se ty dobré i méně zdravé věci linou. Až teď jsem si naplno uvědomila, jak ještě naše generace může být válkami zatížena, a kolik témat je v rodinách tabuizovaných. Rozhodla jsem se vynést »staré kostlivce« na světlo a navázat na to nejlepší v rodě, co jsem při svém průzkumu našla. Přineslo mi to i nové rodinné vztahy. Dnes si hojně píšu s Davidem, který žije na Aljašce, hodně si rozumíme a podporujeme se. Trešničkou je, že od Davida jsem z Aljašky získala kontakt na část rodiny, kterou jsem vůbec neznala, a která žije pět minut od nás v Praze.

Co konkrétně znamená slogan z pozvánky na koncert: Milli Janátková ožívuje fascinující životní příběh a tvorbu své prateřiny? Jaké má to »oživování« podoby?

Od července 2015 pracuji na projektu Mým kořenům a rok jsem hledala materiály o Věře - jak v rodinných

S KYTAROU. Chansonierka Milli Janátková.

Foto Jaroslav PERGL

archívech, tak na amerických univerzitách, knihovnách, v českém i americkém tisku. Věra byla v USA, Kanadě poměrně úspěšná, i zde jí hodně lidí znalo, ale její tvorba upadla v zapomnění, což bych ráda napravila. Byla talentovaná a měla nevšední vnitřní vnitřní, odvahu i humor, státně se potýkala s mnoha zdravotními potížemi už od dětství ve válce. Mám tip na zimní čtení: v Československu jí vyšly tři knihy (Hlučné fialky, Ptáci jednoho perí a Sladké putování), skládala písně, ale také skladby pro orchestr. Konaly se již dvě veřejné akce projektu, 17. září jsem v Městském muzeu ve Volyni otevřela výstavu (nejen) jejího příběhu Kořeny fialky a chystám hudební album i cyklus koncertů jejich písní.

Jste s prateřou »ve spojení«? Radíte se s ní, svěřujete se jí...?

I když Věra zemřela přesně před deseti lety, v roce 2006, jistým způsobem s ní komunikuji skrze její hudbu či literaturu. Je zajímavé, že kdykoli procvičuji její skladby, nebo intenzivně pracuji na jejím odkazu, napíše mi její syn David email, který nějak souvisí s tím, na čem pracuji. Možná to je náhoda, ale možná také není.

Setkala jste se s ní, za jejího života?

Bohužel, a moc mě to mrzí, jsem se s Věrou nikdy nepotkala. Jezdila sem málo, i když to zde milovala a stýskalo se jí, potkávala se s mou babičkou, zpívaly spolu. Nevím, proč mě babička nikdy nevezla s sebou. Mám pocit, že měla strach, abych se také nerozhodla pro cizinu. Věděla, jak je to těžké a jaká iluze »americký sen«

může být - proto jí nic nevyčítám. Později byla Věra velmi nemocná, mimo jiné také Parkinsonova choroba, takže se do Čech už nedostala. **Vracíte se, tvrdíte, ke kořenům. Jak se to projevuje? Pátráte v kronikách, matrikách, rodinných archívech, žijete v Pošumaví, snažíte se dohledat zapomenuté příbuzné...?**

Přes rok pracuji na rodokmenu, jezdím po vesnicích předků (kde malují a hledám jejich domy), matrikářky i knihovnice z Volyně mi pomohly, podobně jako ředitel Městského muzea ve Volyni Karel Skalický - všem moc díky! V Pošumaví nežiju, ale moc ráda tam jezdím, kořeny tam cítím. Vždy mě Šumava lákala, jezdila jsem tam malovat, až teď jsem pochopila, proč. Cesta ke kořenům mi přináší to nejlepší, co jsem mohla najít: vnitřní klid, zdraví, lásku, sebe-přijetí, vylepšení vztahů, vyřešení strachu a nemoci. Ptát se blízkých, poznávat je, a chtít jakkoli v dobrém navázat na rodovou linii má hluboký smysl, který jsem po zdravotním tápání našla.

Ajak se tohle »vrácení ke kořenům« odráží ve vaší hudbě, tvorbě? Nejste jen muzikantka, ale i výtvarnice...

Díky této cestě mi zesiluje hlas a uvolňuje se ruka - v malování i hře na kytaru. Cesta ke kořenům byla a je silná a hluboká, příběhy jsou to někdy až neuvěřitelné. Věřím, že se mi daří do mé tvorby toto vše přirozeně vpravit. Po zdravotních trablech navíc život vnímám o dost jinak. Vracení se kořenům mi také přináší zdravou jistotu.

Čeho ze své dosavadní tvorby si nejvíce považujete?

Vážím si té cesty samotné. Toho, že se vše skládá do smysluplného celku, cítím, že jsem na správném místě. Vážím si uzdravování, obnovení důvěry, naděje a síly. Kež to vydrží! Samozřejmě jsem moc ráda, že se mi podařilo vydat před třemi lety album Proměna, které bylo docela úspěšné. Brzy budeme s kolegy nahrávat aktuální »kořenové« album. Vážím si i podpory projektu a partnerství Státního fondu kultury ČR, Unijazzu a rozhlasových mediálních partnerů.

Čeho byste si někdy považovat chtěla, čeho chcete v životě či tvorbě dosáhnout?

Ráda bych, aby se mi nadále dařilo žít v rovnováze, myslet i na odpočinek, nenechat se ovlivnit stresem žítí. V tvorbě bych si ráda udržela nezávislost, přeju si být tak silná, abych se nemusela zapracovat uměleckému businessu, který mne v jednu dobu znechutil tak, že jsem tvorby chtěla nechat. Klid, zdraví, spokojené vztahy a užívání si toho všeho, co nám život nabízí, mě baví. Po projektu Mým kořenům se těším na dokončení druhého projektu Klid, prosím!

Pozvěte na Dobřichovický koncert. Proč bychom si vás 23. září určitě, ale určitě měli přijít do místního zámku od 19.30 poslechnout?

Na koncertě projektu Mým kořenům zazpívám po boku vynikajících jazzových muzikantů, pianisty Marka Novotného a kontrabasisty Petra Tichého, písně mé prateřiny Věry Poleňové Kistler. Koncert obohacený o krátké povídání a sdílení příběhu bude jedinečný nejen tématicky, ale bude to premiéra v triu. Písně vás určitě zaujmou svou silou, ale i nadějí, a třeba v nich naleznete inspiraci. Návrat ke kořenům je téma pro spoustu lidí. Podvědomě cítí, že je zkoumání rodiny láká, nebo jim může přinést smysl či zlepšení vztahů, zdraví. Projekt i koncerty jsou o naději, že i nelehké životní zkušenosti mají smysl a vše se, při troše vůle, dá zvládnout - být se tomu v některých chvílích těžko věří. **Miloslav FRÝDL**

Milada Milli Janátková

- + muzikantka, výtvarnice
- + narodila se v Mělníku, se svým partnerem (který pochází z Dobřichovic) žije v Praze
- + vystudovala anglický jazyk a literaturu i výtvarnou kulturu na Pedagogické fakultě Univerzity Hradec Králové. Zpěv, grafiku a portugalsčinu studovala na Universidade de Évora v Portugalsku
- + po maturitě na gymnáziu a jazykových státnicích učila angličtinu i němčinu, vedla tvůrčí workshopy a pět let vyučovala na Konzervatoři Duncan Centre v Praze
- + ráda vaří, miluje přírodu, klid a ticho, poznávání, cestování i »hrabání se v hlině«
- + na otázku, co jí dělá největší radost, odpovídá: „Vydařená setkání s rodinou a přáteli, můj partner, dobrý spánek, jídlo, ranní cvičení na záda, když mi kvetou kytky a dozrávají plody. Právě teď třeba rajčata...“
- + A co jí štvě, mrzí? „Nenávist. Když si lidé myslí, že můžou ovládnout přírodu. Plýtvání.“
- + web: www.millijanatkova.com

PRATEŤA. Věra Poleňová Kistler, prateřina Milli. Foto ARCHIV